

නිවර්තන වර්ෂා වනාන්තර

වර්ෂා වනාන්තර නිවර්තන කලාපයේ වෙත වෙත ම පෙදෙස් තුනක දක්නට ලැබේ. එනම් දකුණු සහ අග්නිදිග ආසියාව, බටහිර නිවර්තන අප්‍රිකාව සහ නිවර්තන ඇමෙරිකාවේ ඇතුළු පෙදෙසුන් ය.

මේ ප්‍රදේශවල වාර්ෂික වර්ෂාපතනය 200 cm කට අධික වන අතර එය බොහෝ දුරට අවුරුද්ද පුරා සම ව පැතිරී ඇත. මෙම වනාන්තර ඇතුළත ආර්ද්‍රතාව ඉතා අධික ය. පොළොව මට්ටමේ දී මධ්‍යයක උෂ්ණත්වය 25°C - 27°C අතර වෙයි.

මෙම වනාන්තරවල පවත්නා තත්ත්ව, ලෝකයේ අන් කිසි ම තැනක පවත්නා තත්ත්ව වලට වඩා ජීවීන්ට ජීවත්වීම සඳහා හිතකර ය.

මේ නිසා ඒවා සත්ත්වයන් සහ ශාක යන දෙකින් ම ඉතා ම සරු ය. ඇතුළු වර්ෂා වනාන්තරවල තනි හෙක්ටාරයට කෘෂ්ඨ ශාක විශේෂ 100 කටත් අධික සංඛ්‍යාවක් ඇත. වෘක්ෂ විශේෂ සාමාන්‍යයෙන් මට්ටම කිහිපයකට පිහිටයි.

උස ම ගස් හෙවත් තෙරු ගස් තුන් තුන්වල විසිරී ඇති අතර උසින් 45m කට හෝ ඊට ඉහලට හෝ වැඩේ.

ඊළග තට්ටුව සෑදෙන්නේ ප්‍රමුඛ ගස්වලිනි. මේ ගස්වල කරට්ටුවලින් 25m-30m පමණ දී එකට යා වූණු වියනක් සෑදේ. ප්‍රමුඛ ගස්වලට පහළින් වඩා කුඩා ගස් හා පඳුරු තට්ටු දෙකක් හෝ ඊට වැඩිය හෝ ඇත.

පොළොව මට්ටමේ සිට බලන විට බොහෝ වෘක්ෂ විශේෂවල සාමාන්‍ය පෙනුම එක හා සමාන ය. එබැවින් ක්ෂේත්‍රයේ දී ඒවා හඳුනා ගැනීම ඉතා අපහසු යි. මින් බොහොමයක කැපී පෙනෙන පාද ද ඉහල කෙළවර අතු කරට්ටු ද සහිත දිගටි ස්තම්භික කඳන් ඇත. ඒවායේ පත්‍ර පවා සමාන පෙනුමකින් යුක්ත ය. බොහෝ පත්‍රවලට ඉලිප්සීය හැඩයක් ද සමපූර්ණ දර ද අග්‍රස්ථ වැනුම් තුඩු ද සුමට දිලිසෙන පෘෂ්ඨ ද

ඇත. Dipterocarpus ගස් ඉන්දු-මලයා ප්‍රදේශයේ ප්‍රමුඛ ශාක විමට තැඹුරු වෙයි. අප රට වනාන්තරවල හොර සහ දුක් බහුල ව තිබේ.

කෘෂ්ඨරෝහක වනානි ගස්වල එනී ඉහලට වැඩෙන, ලී වැනි තද කඳකින් යුක්ත වන වැල් ජාති ය. මේවා පසෙහි මුල් බැස, ගස් දිගේ ඉහලට තැහෙමින් වැඩී ගස් කරට්ටුව දී අතු විහදවයි. මෙරට බහුලව දක්නට ලැබෙන කෘෂ්ඨ රෝහකයකි වෙතිවැල්. අපිශාක කිසි ම අසුරකින් පස හා සම්බන්ධ නැත.

මේවා ගස්වල කඳන් සහ අතු මත වැඩෙන නමුදු ධාරක ශාකවලින් පෝෂ්‍ය ද්‍රව්‍ය කිසිවක් ලබා නො ගනී.

වැස්සෙහුන් පින්තෙහුන් ජලය

ලබා ගන්නා මෙම ශාකවලට, ජලය උරා ගැනීමටත් රැස් කොට තැබීමටත් විශේෂ උපක්‍රම ඇත. ලයිකත, පාසි හා පර්ණාංග ද ඕනිඩ් සහ තවත් නොයෙකුත් සපුෂ්ප ශාක ද අපි ශාක ලෙස වැඩේ. වඩා කුඩා අපිශාක, ධාරකයේ පත්‍ර තෙත් වුව ද පැතිරෙයි.

ගස්වල කොළ- අතු වියනෙන් වන බිමට හොඳින් සෙවණ වැටෙයි. මේ නිසා හු-වාක්ෂලතාදිය හොඳින් වැඩී තැන. එහෙත් කැලෑ අයිනෙන් ගංගා-ඇල-දෙල දෙපසන් ගස් ඉදිරි වැටුණු හිස් තැන්වලත් පසට ආලෝකය වැටෙන අනෙක් තැන්වලත් හොඳින් වැඩුණු හු-වාක්ෂලතාදිය දක්නට ලැබේ.

වර්ෂා වනාන්තරවල ගස් බොහොමයක් සඳහරිත ය. එම

ගස්වල කොළ හැලෙන විශේෂ කාලයක් තැන. බොහෝ ගස්වල අවුරුද්දේ ඕනෑම කාලයක දී මේරු පත්‍ර හැළීමත් අලුත් පත්‍ර හටගැනීමත් සිදු වේ. හැලෙන පත්‍ර නිසා වන බිම ඇති කුණුරොඩු ප්‍රමාණය වැඩී වෙයි. මේ පත්‍ර ඉතා ශීඝ්‍රයෙන් දිරිපත් වී බිත්තර බවට පෙරළෙන බැවින් පසෙහි අඩංගු හියුමස් ප්‍රමාණය ඉතා පහත් මට්ටමක පවතී.

වන ගස් බොහොමයෙක බිජු හැටුණු පසු ඉක්මනින් ප්‍රරෝහණය වෙයි. පැළ බහුල ව තිබෙනත් පහත් ආලෝක තීව්‍රතා නිසාත් වැඩුණු ගස් සමඟ ඇති තරගය නිසාත් කෘත්තකයන්, කෘමීන් සහ වෙනත් ශාකහක්ෂකයන් විසින් හානි පමුණුවන නිසාත් ඉන් බොහොමයක් අකාලයේ දී තැපී යයි.

නොතැපී පවත්නා පැළවල වුව ද දිගු කලක් තිස්සේ වර්ධනය මැඩ පැවැත්වෙයි. මේ කාලයේ දී තවත් බොහෝ පැළ මිය යයි. ගසක් මැරී යාමෙන් තැනක් හිස් වූ විගස එතැන පැළ තිබුණේ නම් ඒවා ශීඝ්‍රයෙන් වැඩී අලුත් වියනක් සෑදෙයි.

වර්ෂා වනාන්තරයේ ජීවත් වන බොහෝ සත්තු රුක්වැසි වෙති. උත් වෙසෙන්නේ ආහාර බහුල ව හමු වන ගස් මුදුන්හි ය. කෘමීහු ද පක්ෂීහු ද වටුලෝ ද වඳුරෝ ද නොයෙකුත් කෘත්තකයෝ ද මේ ගණයෙහි ලා ගැනෙති. ලේනා, උරුලු ආදීහු ගස් කඳන් ඇසුරු කොට වෙසෙති. වල් උරුන් ද ඉන්තුවන් ද නොයෙක් මියන් වර්ග ද වනබිමෙහි දක්නට ලැබේ.

වඩා විශාල ක්ෂීරපායීහු විරල වෙති. හු සත්ත්ව සංහතියට කුඩුල්ලෝ ද කෘමීහු ද ගෙමිබෝ ද සර්පයෝ ද අයත් වෙති.

රුක්වැසි ශාකහක්ෂකයෝ පත්‍ර, එළ, මඩු ආදියෙන් ද පොළොව මට්ටමේ වෙසෙන ශාකහක්ෂකයෝ හැළුන පත්‍ර සහ එළ නොහොත් මුල් සහ අල යනාදියෙන් ද යැපෙති.

